

Kristdemokraterna

Förslag till budget 2012
och flerårsplaner 2013-2014 för Göteborgs Stad

För ett mänskligare Göteborg!

Göteborg är i många avseenden en fantastisk plats på jorden. Det är dock lätt att glömma att Göteborg skulle kunna vara en ännu bättre stad att bo i. Dessvärre har vi vant oss vid att det är kö till förskolan och att barngrupperna är överfulla, att äldre inte har inflytande över sin vardag, att segregationen ökar och att skottlossning och bilbränder tillhör vardagen. Det är farligt lätt att förledas tro att så som det är, är så som det måste vara. Tack och lov är inte detta sant. Göteborg kan bättre!

Vår vision är att Göteborg ska vara världens bästa stad för barn att växa upp i. Vi vill se en förskola som präglas av hemmets trivsel snarare än industrins effektivitet. Vi vill att valet av skola ska vara fritt och överlåtas helt på barnen och deras föräldrar. Men oberoende av valet behöver varje barn en skola som tillgodoser det enskilda barnets behov av kärlek och krav, stöd och beröm.

Kristdemokraternas unika bidrag i svensk politik är insikten om att politik inte kan skiljas från värderingar. Politiken får inte begränsa sig till att bara tala om välfärdssystem och skatter, utan måste också tala om hur tillit och gemenskap kan främjas i samhället. Ju bättre förutsättningar vi kan skapa för uppväxande göteborgare, desto bättre stad kommer Göteborg att bli. Det är därför vi kristdemokrater talar så mycket om barnperspektiv.

Med fokus på familjen, barnomsorgen, och äldreomsorgen blir Göteborg en ännu bättre stad att leva i – ett mänskligare Göteborg.

David Lega, *Kommunalråd för Kristdemokraterna i Göteborg*

Innehållsförteckning

För ett mänskligare Göteborg!	3
Allians för ett mänskligare Göteborg.....	6
Det goda samhället.....	10
Tillväxt.....	12
Folkhälsa	15
Familjen	17
Ungdomar.....	19
Vård och omsorg	20
För personer med funktionsnedsättning.....	24
Social välfärd	26
Utbildning	29
Ett tryggare Göteborg.....	33
Stadsutveckling	35
Bostäder	37
Kultur	39
Fritid.....	41
Trafik.....	43
Miljö.....	45
Organisation och ekonomi	47

Allians för ett mänskligare Göteborg

Den bästa politiken är den som aldrig märks. Den låter människor välja själva och den ser till att staden fungerar utan att det uppstår brister. Det finns inga köer till förskolan och barngrupperna är inte större än att pedagogerna hinner ägna tid, omsorg och uppmärksamhet till varje barn. Skolan släpper inte iväg någon utan tillräckliga kunskaper för att klara sig i framtiden och elever med särskilda behov får den hjälp och det stöd de behöver. Den kunskapsbaserade socialtjänsten arbetar förebyggande och främjar goda levnadsvillkor för alla. Bostadsbyggandet sker i den takt som människor vill flytta hit. Omsorgen om äldre är så bra att en promenad i solskenet eller ett glas vin till maten knappast räknas som "guldkant" på tillvaron, utan är en självklar del av vardagen såväl hemma som på äldreboendet.

I Göteborg ska ingen behöva oroa sig över att välfärden inte fungerar. I ljust av det spelar det faktiskt ingen roll om förskolan eller äldreboendet drivs av kommunen, av personalen själva eller av ett kvalitetssäkrat företag. Att vi får riktigt bra välfärd för skattepengarna är det viktigaste.

Politikens roll är att underlätta för människors inneboende kraft och personliga val. Att själva få välja vilken skola vi föredrar för våra barn eller vilken omsorg som passar oss och våra familjemedlemmar bäst ser vi i Alliansen som en självklarhet.

Fler ska kunna jobba

För att fler göteborgare ska kunna jobba gäller det att underlätta för företagandet. Göteborgsregionen har goda förutsättningar för fler människor och nya jobb. Då måste kommunikationerna förbättras. Tack vare Alliansregeringens satsning på västsvenska paketet och genom medfinansieringen via trängselskatten kommer vi nu att få de nya vägar, järnvägar och den utbyggda kollektivtrafik som krävs för att vi ska kunna stärka vår konkurrenskraft i omvärlden och locka hit fler människor och fler jobb.

Göteborg är en stad med mångfald. Var femte göteborgare har utländsk bakgrund. Samtidigt präglas vissa stadsdelar av ett stort utanförskap. Detta måste brytas. Alla göteborgare ska ha samma möjligheter att planera sina liv, välja boende, studera, arbeta och

vara en del av vår stad. Vi vill inrätta ekonomiska frizoner, så kallade nystartszoner, i stadsdelar med hög arbetslöshet och stort utanförskap. Då kan fler starta företag och det blir billigare att anställa flera. När fler jobbar ökar självkänslan och det egna ansvarstagandet. Då ökar även delaktigheten i samhället.

Värdighet, valfrihet och trygghet i vardagen

Människors lika värde är alla överens om, men det måste också upprätthållas i vardagen. Alla har rätt till sin integritet, sitt självbestämmande och sin delaktighet. Personer med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt och rimligt, ha samma förutsättningar som alla andra att leva ett självständigt liv och ha ett jobb. Ingen ska heller behöva utsättas för diskriminering. Det är i stor utsträckning en attitydfråga där ansvaret ligger hos alla och envar, men inom stadens bolag och förvaltningar ska vi ta på oss ledartröjan i arbetet mot diskriminering och för mångfald.

Behovet av valfrihet och individuell anpassning är lika stort i socialtjänsten som i andra delar av omsorgen. Alla ska ha rätt att själva bestämma över sin omsorg. Därför ska det finnas en mångfald av aktörer med den rikedom på metoder som ofta är en förutsättning för att lyckas. Offentlig och privat verksamhet ska komplettera varandra och fungera som alternativ för den som av en eller annan anledning vill byta. Det ger möjlighet för fler människor och fler företag att ta plats i den bästa välfärden.

En viktig uppgift för staden är att se till att det finns en omsorg av god kvalitet för äldre göteborgare som behöver service, omsorg och vård. Det innebär att äldreomsorgen ska utgå från varje individ och präglas av inflytande, trygghet och respekt. Respekten för äldre människors integritet och självbestämmande kan bara garanteras genom att själv få välja, både vad sorts stöd man vill ha men också vem som ska utföra stödet. Värdighet och trygghet ska vara utgångspunkten.

En ren och trygg stad för alla

Alla vill ha en ren stad med frisk luft. Alliansen anser att eget ansvarstagande är den viktigaste, lokala miljöinsatsen. Samarbete mellan staden, det lokala näringslivet och göteborgarna är receptet för ett framgångsrikt miljöarbete som är förankrat i människors engagemang och ansvarstagande. Om alla slänger sina sopor där

de ska vara och tänker igenom sina vardagsbeslut kommer Göteborg att bli en bättre stad att bo och arbeta i.

Staden ska i sin tur ligga i framkant när det gäller användning, upphandling och uppmuntran av ny miljöteknik. Staden bör också bidra till uppbyggnaden av en infrastruktur för miljövänliga bränslen och verka för att en större andel av kollektivtrafiken går på förnyelsebara drivmedel. Målet om ett långsiktigt hållbart samhälle är däremot mycket svårt att nå utan ekonomisk utveckling och välstånd. Därför är förbud och inskränkningar i människors livsval fel väg att gå.

Göteborg har goda möjligheter att bli en tätare stad med fler bostäder och fler arbetsplatser. Idag råder stor brist på bostäder och nybyggnationen möter inte den efterfrågan som finns. Centrala älvstaden är exempel på ett attraktivt område med utrymme för tusentals nya lägenheter, som dragits i långbänk. Vi vill göra det möjligt för fler att kunna bo i Göteborg. Det ska vi göra genom att minska byråkratin och skruva upp byggtakten av bostäder med varierad prisbild och upplåtelseform i hela staden.

Alla ska känna sig trygga i hela Göteborg. Ett bra och nära samarbete med polisen, näringslivet och det lokala samhället är grundläggande för att kunna sätta in rätt insatser där de gör störst nytta. Energisnåla belysningsprogram, klottersanering och städning av gator och torg är andra viktiga åtgärder för att skapa ett renare och tryggare Göteborg.

Alliansen tar ansvar för Göteborg

Göteborg är i grunden en bra och trivsamt stad, men den kan bli bättre. Idag ser vi långa köer till förskolan, stora barngrupper, sjunkande betyg i grundskolan och allt färre platser i äldreomsorgen. Det beror inte på bristande resurser eller för låga skatter. Det beror på bristande politiskt ansvarstagande och felaktiga prioriteringar. För få bostäder beror inte på att det saknas vilja att bygga. Det beror på för stor byråkrati och för att de styrande partierna hindrar staden från att växa i den takt som krävs för att klara jobben och välfärden.

Alliansen vill se ett Göteborg för fler människor. Alla dessa människor ska ha samma möjligheter att få forma sina egna liv och ha förutsättningar att uppfylla sina drömmar, oavsett vilken stadsdel de bor i. Med denna frihet följer ett ansvarstagande. Det

handlar dels om att ta ansvar för sig själv och sin familj, dels om att ta ansvar för att vår stad ska bli den plats som fler vill bo, besöka och jobba i.

Vi i Alliansen står redo att ta vår del av ansvaret för ett bättre Göteborg. Med vår politik behöver ingen elev gå ur skolan utan godkända betyg. Fler kommer att kunna starta företag och ha ett jobb. Alla kommer att få bestämma över sin egen välfärd. Fler bostäder kommer att byggas. Ingen kommer att bli lämnad kvar ute i kylan.

Göteborg i juni 2011

Jonas Ransgård (M) Helene Odenjung (FP) David Lega (KD)

Det goda samhället

Kristdemokratisk ideologi har sin grund i den kristna människosynen. Enligt denna har alla människor samma absoluta och okränkbara värde. Detta innebär att ingen människa får behandlas kränkande eller diskrimineras på grund av till exempel kön, ålder, social status, etnisk tillhörighet, funktionshinder, sexuell identitet eller religion. Det är den absoluta respekten för alla människors lika och unika värde som ger det goda samhället. Människovärdet utgör grunden för det demokratiska samhället och garantin för mänskliga fri- och rättigheter.

Att alla människor är unika innebär att det inte finns några universallösningar som passar alla. Vad som är bäst för en person, behöver inte nödvändigtvis passa för en annan. Det är därför viktigt att alla människor så långt det är möjligt har makt att själva bestämma över sin vardag, och att alla ges rätt att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

Det gemensamma bästa

Människan är till sin natur social. Hon utvecklas i relationer med andra och olika former av gemenskaper är nödvändiga för vår personliga utveckling. En gemenskap kännetecknas av att den bildas kring ett gemensamt ändamål och kan vara allt från den närmaste familjen, släkten och vännerna, till intresseföreningar, organisationer eller andra sammanslutningar. Dessa gemenskaper – det civila samhället – utgör samhällets bas.

Kommunens uppgift är att verka för det gemensamma bästa, det vill säga underlätta för dessa gemenskaper att fungera fritt och se till att deras syften och ändamål inte krockar med varandra. Den ska inte frånta dem bestämmanderätten över det som de själva kan sköta. Det är kommunen som är till för människorna och deras gemenskaper – inte tvärtom.

Valfrihet

För kristdemokraterna är valfriheten självklar. För en familj innebär valfrihet till exempel att kommunen inte ska bestämma i familjens ställe hur man ska ordna sin barnomsorg. Vi är övertygade om att det är föräldrarna själva som vet vad som passar den egna familjen bäst. Det offentliga ska inte styra familjernas val mot en viss barnomsorgsform, utan ge föräldrarna

verklig och ekonomisk möjlighet att välja det som är bäst för just dem. På samma sätt ska elever och föräldrar ges ökad möjlighet att fritt välja skola. Äldre som bor hemma ska kunna välja vad de vill ha hjälp med och vem som ska göra det. De som inte längre kan eller vill bo kvar hemma ska ha rätt att fritt välja boendeform, oavsett utförare. All äldreomsorg, liksom skola och förskola, ska vara fortsatt gemensamt och solidariskt finansierad genom skatter, men med valfrihet mellan olika utförare.

Solidaritet

Det är kommunens skyldighet att främja dess invånares ekonomiska och sociala trygghet. Men vi har även alla ett ansvar som medmänniskor. Den kristdemokratiska ideologin betonar solidaritet. Denna solidaritet gäller inte bara inom den egna gruppen eller inom geografiska gränser, utan omfattar såväl de svaga i vårt eget samhälle som medmänniskor i den internationella gemenskapen. Solidariteten är grunden för social rättvisa, det vill säga ambitionen att utjämna strukturella orättvisor och att skapa en rättvis fördelning inom det goda samhället. Hur man behandlar och tar hand om de svagaste kan ses som ett mått på hur civiliserat ett samhälle är. Den som känner solidaritet med svaga och utsatta behandlar dem också med värme och medkänsla.

Alla människors lika värde

Principen om alla människors lika värde är grunden för jämställdhet mellan män och kvinnor. Jämställdhet kräver likvärdiga villkor för män och kvinnor, både formellt och informellt. För att detta ska bli möjligt måste vi erkänna och undanröja traditionella föreställningar, fördomar och strukturer som förhindrar eller försvårar jämställdheten. Detta gäller inom familjen, på arbetet liksom i samhället i övrigt.

Jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i hela kommunens verksamhet, inte minst vid lönesättning och rekrytering.

Som arbetsgivare är det viktigt att Göteborgs Stad är ett föredöme på jämställdhetsområdet. Det innebär bland annat att det inte ska finnas oskäliga löneskillnader eller olika villkor för kvinno- respektive mansdominerade yrkesgrupper. Det är även viktigt att man underlättar för män och kvinnor att förena sitt yrkesliv med familj och fritid. Det ska därför vara möjligt att erbjuda arbetstider och löneförmåner som stöder den inriktningen.

Tillväxt

Göteborg är en attraktiv stad att bo och leva i och uppfattas av många som den trevligaste staden i Sverige. Men det innebär inte att vi får slå oss till ro. Tvärtom måste ett ständigt arbete pågå för att bibehålla en tätposition. I det arbetet krävs mod att välja, mod att prioritera och mod att fokusera på det som är gott och långsiktigt. Här är kombinationen av ett bra ledarskap och ett personligt ansvarstagande avgörande. Utan alla göteborgares delaktighet och personliga ansvar för en god hushållning av våra gemensamma resurser, för vår gemensamma miljö, för vårt stadsrum och för den allmänna bilden av Göteborg, kan inte ledarskapet lyckas.

För att staden ska utvecklas och välfärden garanteras krävs tillväxt. Fler arbetstillfällen är en konsekvens av tillväxt. Ska göteborgsregionen även fortsättningsvis vara en dynamisk tillväxtregion krävs att fler kommer i arbete, och att samtliga berörda aktörer; kommun, högskola och näringsliv, samverkar för att möta varandras behov och skapa förutsättningar för ett gott företagsklimat.

Stadens utvecklingspotential är till stor del beroende av utvecklingen inom den privata sektorn. I Göteborg med omnejd finns en blandad industri- och företagsstruktur. Blandningen mellan högteknologisk forskning och tung industri å ena sidan och mixen mellan små, medelstora och stora företag å andra sidan gör att förutsättningarna är goda. Det gäller dock att förvalta och förbättra dessa förutsättningar genom att stimulera och uppmuntra till entreprenörskap.

En god infrastruktur är grundläggande för tillväxt. Det västsvenska infrastrukturpaketets olika delar anger en god grund. Men utvecklingsarbetet för framtiden får inte avstanna bara för att paketets finansiering har fått sin lösning. Istället gäller det att staden fortsätter att identifiera de nödvändiga åtgärderna för en hållbar tillväxt.

Göteborg ska även fortsättningsvis marknadsföras som ett resmål. I detta arbete är naturligtvis evenemangs- och turistupplevelserna viktiga. Här har staden en stor potential som med små medel kan ge utdelning i arbetstillfällen då dessa branscher ofta är personalintensiva. Men ska staden värna sin plats på den globala

evenemangsmarknaden krävs ett fortsatt utvecklingsarbete av våra mötesplatser.

Att våra invånare har ett arbete att gå till varje dag skapar inte bara tillväxt, utan även en meningsfull tillvaro och självrespekt. Alla människor har ett grundläggande behov av att känna sig betydelsefulla och att få bidra med något. Att minska bidragsberoendet, och se till att så många som möjligt efter egen förmåga kan arbeta, måste därför ges hög prioritet.

Att bryta utanförskapet och få fler i arbete är det bästa sättet att minska sociala orättvisor och grogrunden för passivitet och destruktivitet hos individer och grupper. Med ökad sysselsättning är dessutom fler med och bidrar till den offentliga servicen, vilket medför möjligheter till förbättrade servicenivåer.

Ett viktigt led i att öka sysselsättningen är att göra det lönsamt att arbeta. Bidragssystemen måste ses som en kortsiktig lösning som ska stimulera till ett arbete med egenförsörjning.

För att effektivisera stadens arbete med att etablera göteborgare på arbetsmarknaden vill vi inrätta en delegation under kommunstyrelsen som uteslutande fokuserar på arbetsmarknadsfrågor. Denna delegation skall vara skild från stadens delegation för personalfrågor.

Det ska vara möjligt att ha längre visstids- och säsongsanställningar. Det ökar förutsättningarna för ungdomar som söker sommarjobb eller tillfälliga anställningar inom till exempel turistnäringen att få arbete.

Globalisering

Den ständigt pågående globaliseringen påverkar förutsättningarna även för Göteborg. Vår konkurrensbild förändras ständigt. Göteborgs Stad konkurrerar inte bara med kommuner och regioner i Sverige, utan även med helt andra delar av världen. För att möta denna utveckling måste vi bli bättre på att se oss själva i ett internationellt perspektiv. Vi måste förbättra förutsättningarna för de företag vi har idag och vi måste bli bättre på att stimulera entreprenörskap.

Att starta och driva företag måste vara enkelt. Kommunen kan göra mycket för att förenkla för företagen genom att till exempel tydliggöra och förbättra administrativa rutiner, som till exempel

tillståndsansökningar och betalningstider. En företagare ska inte behöva vända sig till olika delar av stadens organisation för att klara kraven från den kommunala byråkratin.

För att underlätta nyföretagande kan vara att på försök införa så kallade ekonomiska frizoner. Sådana försök bör kunna etableras i olika delar av Göteborg.

Ta tillvara mångfalden

Göteborg är idag en stad som präglas av mångfald. Drygt 20 procent av stadens befolkning är födda utomlands. För att alla människor i realiteten ska ha lika rättigheter och möjligheter måste segregationen, diskrimineringen och främlingsfientligheten motverkas kraftfullt.

En hög arbetslöshet bland människor med utländsk bakgrund är en av de viktigaste orsakerna till segregation och utanförskap. Står man utanför arbetsmarknaden förlorar man en naturlig plattform för att lära sig det svenska språket och knyta sociala kontakter. Det ska därför finnas särskilda ”jobbguidar” som har till uppgift att hitta arbete till människor med utländsk bakgrund.

En förutsättning för att kunna minska segregationen är att personer med invandrarbakgrund känner till hur det svenska samhället fungerar och vilka rättigheter och skyldigheter man har. På så sätt ökar delaktigheten och utanförskapet minskar. Det ska därför anordnas regelbundna introduktionsmöten för alla nyinflyttade i Göteborg. Vid dessa ska man till exempel få information om kommunen, näringslivet, föreningar och svenskundervisning. För att ge utländska familjer en möjlighet att tillsammans möta det nya landet finns Introduktionsskolan i Bergsjön. Här ges grundkunskaper i svenska och om samhället. Kommunstyrelsen ges därför uppdraget att utreda behovet av ytterligare en introduktionsskola i Göteborg.

Satsningarna på validering som syftar till att översätta personers färdigheter och kompetenser till formella handlingar ska fortsätta och förbättras. Det kan röra sig om utbildningar och kompetenser som en person inhämtat från sitt hemland. Men det kan också handla om färdigheter som man skaffat sig här i Sverige men där det saknas formella handlingar. Valideringsarbetet ökar människors möjlighet att få jobb.

Folkhälsa

Våra livsvillkor och våra levnadsvanor har stor betydelse för vår hälsa. Vår fysiska och psykiska hälsa grundläggs tidigt i livet, vilket gör det viktigt med tidiga och förebyggande insatser. Ofta sätts ordentliga insatser in först i högstadiet, trots att problemen började visa sig redan i förskolan eller i skolans första klasser, vilket också innebär att kostnaderna många gånger blir väldigt höga.

Uppväxtmiljön

Sambandet mellan barns hälsa och föräldrarnas ekonomiska, sociala och psykiska situation är tydligt. Det förebyggande folkhälsoarbetet ska inriktas på att tidigt identifiera barn och ungdomar i riskzonen och att stödja utsatta familjer. För detta arbete krävs en helhetssyn och ett nära samarbete mellan till exempel mödravård, barnavårdscentral, barnomsorgen, och socialtjänst, något som underlättas genom att samla dessa under samma tak i form av så kallade familjecentraler.

All expertis är i dag enig om vikten av att barns och ungdomars svårigheter uppmärksammas i tid, och att de tillsammans med anhöriga erbjuds insatser tillräckligt tidigt för att vända en negativ utveckling. Ett bra sätt att tidigt uppmärksamma barn och ungdomar som har det svårt är genom skolans så kallade elevhälsoteam. Det är därför ur ett folkhälsoperspektiv viktigt att stärka elevhälsovården.

Övervikt och fetma

Övervikt och fetma orsakar många svåra hälsoproblem. Särskilt allvarligt är att problemen går ner i åldrarna eftersom fetma som är grundlagd tidigt i livet är särskilt svår att komma tillrätta med.

Den ökade övervikten och fetman beror på försämrade matvanor och för lite fysisk aktivitet. Den fysiska aktiviteten hos barn och ungdomar måste öka, både under skoltid och på fritiden. I grundskolan ska tiden som ägnas åt fysisk aktivitet öka. Skolgårdarna ska utformas så att de inbjuder till lek och idrott. För att uppmuntra elever till fysisk aktivitet även på fritiden är det viktigt med ett väl utvecklat samarbete mellan skolor, fritids, och idrottsföreningar.

Även vikten av hälsosamma vanor bör betonas i skolan och på förskolorna. För att undvika att elever hoppar över skolmaten och köper snabbmat eller godis är det viktigt att den mat som serveras i skolorna inte bara är näringsrik och nyttig, utan även att den smakar gott och serveras på ett aptitligt sätt i en lugn miljö. Godis och läsk ska inte säljas på skolorna.

Alkohol och droger

Alkohol, narkotika, doping och tobak är stora hot mot folkhälsan. Arbetet i kommunen med att minska droganvändandet ska inriktas på att motverka en för tidig alkoholdebut, minska den totala alkoholkonsumtionen och minska rökningen, framförallt bland ungdomar, samt motverka att unga prövar narkotika. För att öka möjligheten till tidig upptäckt ska skolorna, efter föräldrarnas medgivande, kunna göra oanmälda drogtester på eleverna.

Sex och samlevnad

Det är viktigt att det i skolorna ges information om sex och samlevnad. Undervisningen ska syfta till att eleverna ska kunna ta ansvar både för sig själva och andra vad gäller frågor om kärlek, sexualitet och samlevnad. Det finns ungdomar som på grund av sin religion eller kulturella tradition, kan uppleva det svårt att diskutera frågor om sex och samlevnad. Det ska därför finnas ungdomsmottagningar i staden med personal som har denna kunskap och erfarenhet.

Familjen

Det är i familjen som grundläggande värderingar, normer samt tilliten till och respekten för andra människor grundläggs. Familjer ser olika ut och utgör samhällets viktigaste byggsten. Det mest effektiva sättet att förebygga och minska stora samhällsproblem som våld, kriminalitet och drogmissbruk är att stödja familjerna. En harmonisk, positiv och väl fungerande hemmiljö ger bäst förutsättningar i livet. Trygga barn ger en trygg framtid. Föräldrarollen måste uppvärderas och familjepolitiken möjliggöra för föräldrar att tillbringa mer tid med barnen.

På familjecentraler bedrivs förebyggande och hälsofrämjande verksamhet riktad till föräldrar och barn genom att olika aktörer samordnar sina resurser. Basen är den allmänna mödra- och barnhälsovården i samverkan med öppna förskolan samt en förebyggande socialtjänst. Men även kurator, logoped och familjerådgivning kan knytas till verksamheten. Genom denna samverkan under ett tak ökar möjligheten att tidigt identifiera barn i riskzonen och sätta in det stöd och hjälp familjen behöver. Den öppna förskolan är av speciell betydelse eftersom där skapas en mötesplats för alla föräldrar och barn i närområdet.

Familjecentralen, i samverkan med till exempel studieförbund och ideella föreningar, ska anlitas som utförare av föräldrautbildning. Stärk föräldrarna i sin föräldraroll och satsa på fler föräldrautbildningar, inte bara när barnet är nyfött utan återkommande.

Kommunal barn- och familjeombudsman

FN:s barnkonvention ska enligt beslut i Göteborgs kommunfullmäktige genomsyra arbetet i alla kommunala verksamheter. Dock finns det ingenstans man kan vända sig om man som barn eller förälder anser att konventionen inte följs. För detta ändamål krävs en lättillgänglig instans som är fristående i förhållande till förvaltningar och verksamheter i övrigt; en kommunal barn- och familjeombudsman.

Valfrihet och rättvisa inom barnomsorgen

Föräldrar ska ha rätt att fritt välja barnomsorg. Kommunens stöd till barnomsorgen måste fördelas rättvist och innebära verkliga valmöjligheter för familjerna. Det betyder att även de som inte

kan eller vill nyttja den kommunala barnomsorgen också ska ha rätt till ekonomiskt stöd. Vårnadsbidrag kan vara en lösning på detta.

Förskola är inte självklart det bästa alternativet för alla barn. Istället för att som idag utgå ifrån att det bara finns en form av barnomsorg – förskolan – måste man använda sig av de olika alternativ som faktiskt finns. Med en större öppenhet för alternativa lösningar ökar inte bara valfriheten, utan även möjligheten att komma till rätta med de stora grupperna inom barnomsorgen.

En utbyggd barnomsorg som inkluderar alternativa lösningar skulle resultera i mindre barngrupper i förskolan. Kommunen ska därför underlätta för alternativa lösningar som till exempel familjedaghem, föräldrakooperativ, fler-familj-system och möjlighet att bli dagbarnvårdare även åt sina egna barn. För att öka valfriheten inom barnomsorgen och ge de olika alternativen lika villkor vill vi införa en barnomsorgspeng. En sådan peng går oavkortad till det alternativ som föräldrarna väljer.

Barn och vuxna i det offentliga rummet

Det behövs fler mötesplatser för barn och vuxna i Göteborg. De befintliga lekplatserna runt om i staden behöver rustas upp samtidigt som nya behöver skapas. Inte minst centrala Göteborg behöver fler lekplatser och spontanidrottsplatser.

Skapa fler familjecentraler.

Ökad satsning på föräldrautbildning.

Inrätta en kommunal barn- och familjeombudsman.

Färre barn i förskolegrupperna.

Ökad valfrihet genom vårnadsbidrag och barnomsorgspeng.

Ungdomar

Att vara ung är att gå igenom en speciell fas i livet. Många vägval skall göras som får betydelse för resten av livet. Ungdomsåren är i hög grad den tid då identiteten formas i samspel med föräldrar och familj, föreningslivet och det omgivande samhället. Det är därför viktigt att det finns vuxna runt våra ungdomar som orkar, har tid och vilja att vara den trygghet som är en förutsättning för frigörelseprocessen och identitetsskapandet. Det är viktigt att elevhälsovården och ungdomsmottagningar ges möjligheter att ge rätt stöd och hjälp. Samverkan, tillgänglighet och en tidig insats ska vara ledorden. Vägen till vuxenlivet berör hälsa, utbildning, fritid, social delaktighet och arbete.

Ungas etablering på arbetsmarknaden

Ungdomars väg till etablering på arbetsmarknaden ställer stora krav på omgivningen, och inte minst på Göteborgs stad. Det är viktigt att kommunens arbete är kunskapsbaserat, målmedvetet och strategiskt. Runt om i staden pågår dock mycket bra arbete. Socialtjänsten jobbar till exempel med olika projekt för att hitta branscher där arbetsbrist råder för att genom snabbutbildning och rätt coachning hitta jobb till arbetslösa ungdomar. Det behövs ett tydligare uppdrag och definition av stadens arbetsmarknadsinsatser, ett gemensamt utvärderingssystem för alla de insatser som görs och en utvecklad central samordning. Ungdomar födda utomlands är i högre grad arbetslösa än svenskfödda ungdomar. Detta faktum kräver krafttag från arbetsgivare i alla branscher genom att rekrytera personer med olika bakgrund för att inte ungdomar i tidig ålder ska hamna i långvarigt utanförskap. För ungdomar som behöver hjälp från fler olika aktörer är Samordningsförbundens arbets sätt ett exempel på att få fler ungdomar till utbildning och jobb. Göteborgs stad är inte ensam i ansvaret, utan även statliga myndigheter och regionala aktörer, till exempel Arbetsförmedlingen hälso- och sjukvården måste finnas med i arbetet att förhindra att ungdomar hamnar i utanförskap.

Insatser för ungas etablering på arbetsmarknaden samordnas och utvecklas.

Vård och omsorg

Äldre göteborgare ska bemötas med respekt och värdighet och de ska ha makt och möjlighet att ges inflytande över hela sin livssituation. Detta innefattar även möjligheten att själv få välja vem som utför hjälpen till exempel i hemmet. Kristdemokraterna har öppnat möjligheterna för den enskilde att välja utförare inom t ex hemtjänst genom att kommunen tillämpa Lagen om Valfrihet (LOV). Men i Göteborg säger majoriteten hårdnackat nej. Det innebär att äldre göteborgare fräntas en valfrihet som är självklar för barn och familjer vad gäller förskola och skola och dessutom undertrycks kreativitet, innovationskraft och delaktighet för andra aktörer genom det kommunala monopolet.

Inrätta fler träffpunkter

Många äldre drabbas av social isolering, vilket påverkar såväl den fysiska som den mentala hälsan. Det ska därför, gärna i anslutning till äldreboenden, inrättas fler träffpunkter för äldre, där äldre som bor hemma kan träffas för att äta tillsammans och få hälsoråd. Det ska även vara möjligt att delta i andra aktiviteter som till exempel fysisk aktivitet, estetisk verksamhet, utflykter eller studiecirklar.

Inför en värdighetsgaranti

Det ska införas en värdighetsgaranti som tydligt anger vad göteborgarna kan förvänta sig av äldreomsorgen. Anser vårdtagare eller anhörig att verksamheten inte infriar de krav som värdighetsgarantin anger, ska man kunna vända sig till en instans för klagomål.

Inrätta en Äldreombudsman

Göteborgs Stad ska inrätta en äldreombudsman dit den enskilde kan vända sig med frågor och klagomål. Äldreombudsmannen ska ha en stark, fristående ställning gentemot politiker och personal. En annan viktig funktion är att vid behov kunna hänvisa och förmedla kontakter till ansvariga, liksom att dokumentera och följa upp inkomna synpunkter.

Ökat fokus på äldres rehabilitering

För att förbättra samverkan mellan olika professioner som kommer i kontakt med äldre ska arbetet med hemrehabilitering

intensifieras. Arbetssättet går ut på att hemtjänstpersonal, arbetsterapeuter, sjukgymnaster och övriga jobbar ihop och samverkar och utbyter kunskaper utifrån den äldres behov och förutsättningar. Resultatet av samverkan blir ökad trygghet för våra äldre och tydligare medicinsk överblick för vårdpersonalen inom hemsjukvården. Det kommer fortsättningsvis att behövas korttidsplatser då äldre inte alltid efter en sjukhusvistelse kan klara sig hemma med detsamma.

Stöd anhörigvårdarna

Uppemot två tredjedelar av det totala vård- och omsorgsarbetet utförs av anhöriga. Den som vårdar en anhörig i hemmet ska erbjudas praktisk och ekonomisk hjälp samt handledning. Det stöd och den hjälp, till exempel i form av avlastningsplatser, avlösning och dagverksamhet som finns måste utökas. Kommunen ska även kunna erbjuda så kallad nattvård. Avlösning av anhöriga i hemmet kan ibland vara bättre än en avlastningsplats på något boende.

Äldrelots

Bland äldre, framförallt med invandrarbakgrund, finns det många som inte får den hjälp de behöver eftersom de själva eller deras anhöriga inte känner till kommunens skyldigheter. Kommunen ska därför arbeta med uppsökande verksamhet i gruppen över 75 år. Alla äldre ska också ha tillgång till äldrelots.

Läkemedelshantering

Studier visar att äldre ofta har läkemedel förskrivna från flera olika håll, vilket ökar risken att man tar läkemedel som motverkar varandra eller som kombinerat ger starka biverkningar. Det är därför viktigt att en och samma läkare har ansvar för den äldres läkemedelsbehandling eller att möjlighet ges att samköra dataregister. Detta gäller framför allt inom hemtjänsten.

Äldres måltider

Måltiderna för våra äldre ska vara dagens höjdpunkter. Det handlar inte bara om matens kvalité utan också om miljön runt omkring och att det är viktigt att få sällskap vid sin måltid. Kompetensen hos personalen ska öka både inom hemtjänst och på våra äldreboende inom detta område.

För att minska problematiken med äldre som lider av undernäring ska det vara möjligt att ordna måltider i hemmet under hela dygnet på samma sätt och till samma kostnad som på äldreboenden. Det ska också finnas dietister anställda i samtliga av stadens fyra regioner.

Äldres boende

En förutsättning att få bo kvar hemma så länge man vill är att man får den hjälp i hemmet man behöver. Teknik i hemmet för äldre är ett sätt att öka tryggheten. Det är även viktigt att man känner trygghet i vetskapen att när man inte längre kan eller vill bo kvar hemma kommer man att få en plats på ett äldreboende. Gifta par som vill bo ihop ska få göra det trots att bara en av makarna har behov av äldreboende.

Äldre ska ha möjlighet att regelbundet komma ut och delta i olika aktiviteter. Här kan volontärer vara ett komplement till den ordinarie personalen för att genomföra detta.

En del äldre tvingas att flytta då deras bostad inte är anpassad för de behov de har. För att äldre ska kunna bo kvar hemma längre måste kommunen, i samarbete med de privata fastighetsägarna, arbeta med att bygga lägenheter som redan från början är tillgänglighetsanpassade. Det är även viktigt att underlätta lägenhetsbyten inom fastigheterna.

Antalet senior- och trygghetsboenden ska öka. Ett trygghetsboende är vanliga lägenheter som är anpassade till äldres behov. Ofta har de tillgång till gemensam matsservering, samlingslokaler för aktiviteter och hobbyverksamhet. Meningen är att man som yngre pensionär ska kunna flytta in i ett boende där man vet att man kan bo kvar länge.

Många äldre med utländsk bakgrund tappar det svenska språket när man blir äldre, därför behövs det fler avdelningar på äldreboende för olika språkgrupper.

Hemsjukvård

Hemsjukvård handlar inte bara om att ta hand om äldre. Hemsjukvården behandlar alla patienter i behov av vård i hemmet. För att utveckla hemsjukvården ser vi att samverkan mellan hemsjukvården, hemtjänsten, primärvården och länssjukvården måste öka. Den avancerade hemsjukvården och den palliativa

vården ska organiseras så att kompetens och tillgänglighet säkerställs i hela Göteborg.

Tillämpa Lagen om Valfrihet (LOV) i Göteborg.

Inför en värdighetsgaranti.

Inrätta fler träffpunkter och trygghetsboenden.

För personer med funktionsnedsättning

Den ovillkorliga principen om alla människors lika värde förändras inte av en funktionsnedsättning. En person med funktionsnedsättning ska inte betraktas som ett föremål för särskilda åtgärder utan ska ses som en person med lika rätt och lika möjligheter att bestämma över sitt liv och få sina behov tillgodosedda. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt barn med funktionsnedsättning eftersom dessa sällan kan hävda sina rättigheter med samma kraft som vuxna. Exempelvis är det viktigt att barn inte diskrimineras när det gäller personlig assistans och färdtjänst.

Personer med funktionsnedsättning har som alla andra rätt att ta del av kommunens service. Det ställer krav på den fysiska tillgängligheten, men också på att kommunen gör till exempel informationsmaterial tillgängligt för personer med funktionsnedsättningar. Samverkan med handikapporganisationerna är viktig för att uppmärksamma de brister som finns i samhället och även verka förebyggande. Kommunen ska vara en föregångare i arbetet med att avhjälpa hinder för personer med funktionsnedsättning.

För att en funktionsnedsättning inte ska bli till ett onödigt stort hinder måste man ha tillgång till och fria möjligheter att välja mellan de hjälpmedel och det stöd som finns. Väntetiderna för hjälpmedel ska kortas väsentligt.

Arbete och sysselsättning

Stadsdelsnämnderna ska anpassa den dagliga verksamheten till individernas behov och önskemål. Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att förvärvsarbeta eller studera. Göteborgs Stad som arbetsgivare ska vara en förebild i detta avseende. Kommunen ska aktivt arbeta med en "head hunting-funktion" som kan hjälpa fler personer med funktionsnedsättning till en anställning.

Bostäder

Det är kommunens ansvar att se till att personer som på grund av sin funktionsnedsättning är i behov av bostad med särskilt stöd får detta. Kommunens arbete med denna fråga måste intensifieras. För att kunna motsvara det behov som finns krävs att det skapas

ett varierat bostadsutbud. Det behövs fler servicebostäder och lägenheter i det ordinarie bostadsbeståndet så att boenden med särskilt stöd inte upptas av personer som kan bo i vanliga lägenheter.

Färdtjänsten

För att utveckla framtidens färdtjänst måste andelen personer med funktionsnedsättning som nyttjar kollektivtrafiken öka. Ett minskat nyttjande av färdtjänsten får inte ske på bekostnad av rörelsefriheten för den enskilde. För att stimulera ett ökat nyttjande av kollektivtrafik istället för färdtjänst ska nolltaxa erbjudas resenärer med färdtjänsttillstånd.

De som beviljas färdtjänst ska inte få sina resor begränsade. Beviljandet av ledsagare ska göras utifrån behov även i anslutning till resan och inte, som idag, enbart baserat på behovet under själva resan.

När trängselskatten införs finns en risk att efterfrågan på färdtjänst ökar när fler avstår den egna bilen med handikapparkeringstillstånd. Trafikkontoret får därför i uppdrag att utreda om och i så fall hur ett undantag från trängselskatten kan utformas för fordon med handikapparkeringstillstånd.

Öka andelen bostäder anpassade till personer med funktionsnedsättning.

Utgångspunkten i beviljandet av färdtjänst ska vara obegränsat antal resor.

Social välfärd

Individ- och Familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgens uppgift är att stödja, hjälpa och skydda utsatta personer och grupper i samhället. De ska i sin verksamhet arbeta med nätverksbyggande både inom förvaltningens olika verksamhetsområden och med andra i samhället verksamma stöd- och hjälpinstanser.

Individ- och familjeomsorgen ska även arbeta förebyggande då små insatser i ett tidigt skede, utöver ökad livskvalitet, även leder till minskade kostnader i ett längre perspektiv. Det är i detta sammanhang av stor vikt att det finns ett utvecklat samarbete mellan socialtjänst, skola, fritidsverksamhet, och polis.

Arbetet med att minska beroendet av försörjningsstöd ska intensifieras. Passivt socialbidragsberoende måste i större omfattning bytas mot aktiva åtgärder för att öka den enskildes livskvalitet. Samordning av Försäkringskassans, primärvårdens, Arbetsförmedlingens och socialtjänstens resurser ska utvecklas vidare inom bland annat Samordningsförbunden. Barnperspektivet skall vidareutvecklas inom socialtjänsten. Exempelvis måste tillsynen av familjehemsplacerade barn kraftigt förbättras.

Missbruks- och beroendevård

Staden ska arbeta aktivt för att minska alla former av missbruk. Den behandling som erbjuds varierar idag stort mellan olika SDN. Socialstyrelsens nationella riktlinjer på området skall därför efterföljas. De metoder som används ska vara evidensbaserade och det måste upprättas tydliga individuella behandlingsplaner. Det är även viktigt att det finns rutiner för att säkerställa samverkan med sjukvården kring personer med så kallad dubbeldiagnos, det vill säga personer som både är missbrukare och lider av psykisk sjukdom.

Barn i riskzonen

Barn som lever i dysfunktionella familjer behöver extra hjälp och stöd. Det kan till exempel handla om barn som bevittnat eller utsatts för våld i hemmet, barn till föräldrar med missbruksproblem eller psykisk sjukdom eller barn vars förälder avtjänar fängelsestraff. Det är därför viktigt att finns tillgång till

särskild hjälp, som till exempel familjerådgivning, utredningslägenheter och multiprofessionella arbetsteam, familjer. Stödet måste ges med respekt för familjens integritet och med barnet i centrum.

Gränser mellan olika huvudmän får inte utgöra hinder för hjälp till dessa barn. Socialtjänsten får idag alltför sent del i ansvaret för många av dessa barn och ungdomar. Ofta är problemen då redan befästa och svårare att komma tillrätta med.

Det är även viktigt att kommunen stödjer och tar tillvara det ideella arbete som utförs av olika föreningar för dessa barn.

Det finns idag ett stort behov av små enheter där barn med traumatiska upplevelser, under en kortare tid, kan få ”landa” i en något mer skyddad miljö än den som den ordinarie förskolan utgör. Dessa mindre enheter ska förslagsvis bemannas med erfaren förskolepersonal som genomgått krisutbildning, samt ha god tillgång till psykologisk kompetens.

Hemlöshet

Kommunen har en skyldighet att säkerställa att alla invånare har tak över huvudet. Då det finns flera olika former av hemlöshet är det viktigt att det också finns flera olika sorters åtgärder. Vi vill därför att man i större utsträckning arbetar med individuella lösningar för att var och en ska hamna rätt från början, och ges rätt insatser utifrån behov och förutsättningar. För att detta ska bli möjligt vill vi vidareutveckla samarbetet med frivilligorganisationerna, samt med psykiatri och sjukvården.

Den hemlöses problem är ofta både sociala och bostadsmässiga. Sociala problem kan oftast lösas mycket bättre inom ramen för ett stabilt boende. Boende skall därför i större utsträckning ses som en grundläggande del i att ordna upp sitt liv, snarare än en belöning.

De människor som av olika anledningar inte vill ha de platser kommunen anvisar, eller som på olika sätt straffar ut sig från kommunens boenden står i realiteten utan något boende överhuvudtaget. För dessa måste det finnas icke biståndsbedömda platser. För denna grupp människor måste även motivationsarbetet samt tillgången till psykologisk kompetens utvecklas. Att hemlöshetsproblematiken är kommunens ansvar innebär dock inte

att kommunen ska bedriva all verksamhet i egen regi.
Frivilligorganisationerna fyller här en mycket viktig funktion.

Flyktingmottagande

Människovärdet är grundläggande för ett civiliserat samhälle och känner inga nationsgränser. Göteborg har en medmänsklig skyldighet att verka för en human och öppen hjärtig attityd till flyktingar. Den medmänniska som är i behov av vårt stöd ska vi efter bästa förmåga försöka hjälpa.

Flyktingmottagandet kan bli bättre och staden måste inta en aktiv roll i det tidiga flyktingmottagandet. Göteborg måste arbeta i nära samverkan med Arbetsförmedlingen och sjukvården. Andra aktörer som måste in tidigt i denna process är arbetsgivare, branschorganisationer, föreningsliv och Migrationsverket.

Antalet missbrukare ska minska.

Förbättra tillgången till psykologisk kompetens för hemlösa.

Skapa en korttids-förskola för traumatiserade barn.

Utbildning

Utgångspunkten i kristdemokratisk utbildningspolitik är att alla är unika och därför lär på olika sätt och under olika lång tid. Skolan måste kunna ge förutsättningar för varje enskild elev att utveckla sina talanger och att ge elever i behov av särskilt stöd den hjälp de behöver så tidigt som möjligt under skolgången.

Alliansregeringens omfattande reformarbete börjar bli synligt i Göteborgs Stad. Den nya skollagen ställer högre krav på såväl huvudmän, rektorer som pedagoger vilket kommer att skapa nya möjligheter för att ge våra barn och ungdomar en bra utbildningsgrund att stå på. Göteborg har alla förutsättningar att bli en kunskapsstad av rang, men tyvärr finns det mycket kvar att göra innan vi är där.

Värdegrundsarbete i skolan

En kombination av medmänsklighet, normer och tydlig gränssättning skapar en lugn och harmonisk arbetsmiljö. Lärare och övriga vuxna i skolan har en viktig uppgift i att bekräfta och förstärka vänlighet, omtanke om andra, respekt, ärlighet och pålitlighet. Respekt för demokratiskt beslutade lagar, förståelse för vad ett rättssamhälle är och vad det kräver av medborgarna ska betonas. Arbetet med värdegrunden ska ingå i undervisningen och finnas med i skolornas kvalitetsredovisningar. Elevinflytande ska finnas på så många områden som möjligt och öka i takt med elevernas mognad. Skolan ska i sin undervisning förmedla ett internationellt perspektiv och att solidariteten med sina medmänniskor inte stannar vid det egna landets gränser. Arbetet för en hållbar utveckling ska stå i fokus.

Valfrihet och lika villkor

Rätten att välja skola är en demokratisk självklarhet i ett pluralistiskt samhälle. Denna rätt slås bland annat fast i Europakonventionen. Mångfalden av skolor ger den enskilde eleven möjlighet att få en utbildning som passar just honom eller henne. Friskolor stimulerar till pedagogisk och organisatorisk förnyelse, ökar flexibiliteten och ger större valfrihet för eleverna.

För att öka elevers och föräldrars valfrihet och samtidigt säkerställa resurser till skolan vill vi införa en skolpeng. Skolpengen innebär att en grundsumma följer eleven och tillfaller

den skola han eller hon väljer att gå i. Utöver grundpengen ska en tilläggsresurs betalas ut för elever i behov av särskilt stöd. Med skolpeng garanteras att pengarna går till skolan och inget annat.

Motverka mobbning

Alla tendenser till våld, mobbning, kränkande tillmälen och uttryck för främlingsfientlighet och rasism i skolans värld ska motverkas med konsekvens och tydlighet på ett tidigt stadium. Rektor har ansvar för att handlingsplanen efterlevs och regelbundet följs upp och utvärderas. Det är dock inte bara skolpersonalens ansvar, utan även föräldrars delaktighet är nödvändig.

Lugn och ro i skolan

Trygghet, arbetsro och ordning i skolan är grundläggande förutsättningar för en god lärandemiljö. Det är viktigt att skolpersonal reagerar när elever skolkar, kommer för sent till lektioner eller stör under lektioner. Det ska därför finnas rutiner som tydliggör på vilket sätt skolpersonal kan ingripa vid störande eller hotfulla situationer, och att dessa rutiner är väl kända och används på skolorna.

Det ska finnas möjlighet att som volontär engagera sig som läxläsningstöd eller klassmorfar. Dessa ersätter inte någon av skolans personal, utan utgör ett socialt stöd för eleverna och skapar trivsel i skolan.

Elevhälsovården

Barns hälsa, framför allt den psykiska, har försämrats under senare år. All expertis är dock enig om vikten av att barn och ungdomars svårigheter uppmärksammas i tid, och att de tillsammans med anhöriga erbjuds insatser tillräckligt tidigt för att vända en negativ utveckling. Genom regelbundna hälsokontroller och hälsosamtal kan elevhälsovården tidigt identifiera barn i riskzonen. Elevhälsovården ska stärkas.

Modersmåslärarna – en länk mellan skolan och hemmet

En outnyttjad resurs inom skolan är modersmåslärarna. Det innebär stora pedagogiska vinster om modersmåslärarna kan arbeta med studiehundledning och ämnesundervisning på elevens

modersmål. Föräldrar ges en mer direkt kontakt med skolan genom att de kan kommunicera på sitt modersmål med läraren.

Anpassa skolan efter eleven och inte tvärtom

Eftersom barn är olika och lär på olika sätt och under olika lång tid vill vi möjliggöra flexibel skolgång. Det är inte tiden i skolan, utan kunskaperna som är det viktiga. Varje elev ska få den tid han eller hon behöver för att nå tillräckliga kunskaper. Därför ska övergången mellan grundskola och gymnasium vara flexibel. Ytterligare ett år i grundskolan ska kunna erbjudas vid behov.

Skolan ska uppmärksamma elever med särskilda inlärningsproblem, men även elever med snabb uppfattningsförmåga, så att var och en får uppgifter som stimulerar deras utveckling både kunskapsmässigt och socialt.

En fortsatt satsning på informations- och kommunikationsteknik (ITK) i skolorna är nödvändig för att Göteborgs barn och ungdomar ska stå sig i konkurrens med andra barn och ungdomar i världen. Tillgången till IT och datorer skall inte bero på i vilken stadsdel man går i skolan. De tekniska hjälpmedel som finns måste komma de elever som behöver dem till del. Att inrätta Skoldatatek i varje stadsdel är ett sätt att stärka stödet för elever i behov av särskilt stöd.

Vi anser att det behövs en specialpedagogisk nämnd för att samordna de resurser som finns för elever i behov av särskilt stöd i Göteborg. Runt de elever som behöver både skolans specialpedagogiska stöd och sjukvårdens stöd för att nå målen måste samverkan öka. Elevhälsovården kan många gånger fungera som en länk mellan skolan och andra aktörer som finns runt eleven.

Särskolans elever och elever med andra funktionsnedsättningar ska alltid erbjudas val mellan individintegrering i grundskola och sammanhållen grupp. För att det fria valet av skola ska bli lika för alla elever ska skolskjutsansökan ligga på en specialpedagogisk nämnd.

Locka högutbildade lärare till gymnasieskolorna

Vi vill höja kvaliteten inom gymnasieskolorna genom att locka högutbildade lärare till gymnasierna med hjälp av ett ökat antal tjänster knutna till lektorat samt genom att erbjuda redan

verksamma lärare kvalificerad kompetensutveckling. Vi vill att ersättningssystemet till kommunala gymnasieskolor ska bygga på den prislista som GR (Göteborgs regionen) har.

Satsa på sfi-undervisning, validering och grundskolekompetens

Vuxenutbildningen ska svara både mot individens och mot arbetsmarknadens behov. Den ska tillhandahålla både praktiskt inriktade program med till exempel lärlingsplatser och studieförberedande teoretiska program. De områden som ska prioriteras är sfi-undervisning, validering, grundskolekompetens och kvalificerad yrkesutbildning. Målet ska vara att alla som har ofullständiga gymnasiebetyg ska ges möjlighet att komplettera dessa. Även folkhögskolorna utgör en viktig del av vuxenutbildningen.

Inför skolpeng som följer eleven.

Fortsatt satsning på ITK och datorer.

Förstärk elevhälsovården.

Ett tryggare Göteborg

Trygga familjer och en god skola är de bästa brottsförebyggande verktygen. Insatser för att stödja föräldrar i deras roll är tillsammans med satsningar på barnomsorg och skola viktiga insatser för ett tryggare Göteborg. Den andra framgångsfaktorn i det brottsförebyggande arbetet är tidiga insatser. Ju snabbare ett barn eller en ungdom som har problem kan identifieras, desto större är möjligheten till tidiga insatser. Ett nära samarbete mellan skolan, elevhälsovården, socialtjänst och polis är här avgörande.

Alla göteborgare ska kunna röra sig tryggt i hela staden, i alla miljöer och alla tider på dygnet. Göteborg ska präglas av det öppna, mänskliga samhällets trygghet. Nedskräpning och klotter skapar en känsla av otrygghet och otrevnad i staden. Det krävs därför fler papperskorgar som töms ofta, och hårdare tag mot klotter.

Den organiserade brottsligheten

Huvudansvaret för att bekämpa den organiserade brottsligheten ligger på polisen, där kommunen är en viktig samverkanspart i detta arbete. Kunskapscentret mot organiserad brottslighet är en viktig samverkansfaktor som kan bidra till att den organiserade brottsligheten bekämpas.

Trygghet för de mest utsatta

Våld mot kvinnor sker oftast inom hemmets väggar och ofta av en närstående förövare. Många unga kvinnor upplever otrygghet på vägen hem nattetid och för unga män kan krogkön vara en särskild riskmiljö. Våld eller hot om våld på grund av etnisk bakgrund, religiös tillhörighet eller sexuell identitet är fortfarande en verklighet i vår stad. I jämförelse med andra städer i landet är homo-, bi- och transpersoner en speciellt utsatt grupp i Göteborg. Många äldre känner å sin sida otrygghet inför att gå ut kvällstid. Rätten att känna sig trygg gäller alla, utan undantag. För att öka tryggheten krävs olika konkreta åtgärder för varje utsatt grupp, som till exempel ökat stöd till kvinnojourer och åtgärder i den fysiska miljön.

Brottsoffer är ofta i behov av hjälp och stöd efter den traumatiska upplevelse som det innebär att bli utsatt för brott.

Brottsofferjouren utför här ett mycket värdefullt arbete med att stödja brottsoffer och hjälpa dem genom rättsprocessen. Dialog och medling är i detta sammanhang viktiga projekt som erbjuder brottsoffer och gärningspersoner en möjlighet att mötas efter allvarliga brott för att samtala om brottet och dess följder tillsammans med erfarna medlare.

Stadsutveckling

Stadsutveckling berör många politikområden och komplexa frågeställningar som ytterst handlar om hur vi skapar en stadsmiljö som är både ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar. Stadsplaneringen ska främja barnens behov, möten mellan människor och bidra till ökad trygghet. Ljus, öppenhet och folk i rörelse ger trygghet där mörker, slutenhet och ödslighet skapat otrygghet. Bevarandet av äldre bebyggelse, landmärken och grönområden skänker trygghet och identitetskänsla där storskalighet och rå betong kan ha motsatt effekt. Stadsutvecklingen är en viktig faktor i det som sätter ramarna för vårt sociala liv. Medborgarnas möjlighet till dialog och inflytande i gestaltungsfrågor och markanvändning är en av nycklarna till en transparent och god samhällsutveckling.

Bostadsområden ska utformas på ett sätt som inbjuder till social samvaro och ett gemensamt ansvar för den yttre miljön. Detta skapar både trivsel och trygghet för de boende. Här har tydligare trygghetsbeskrivningar i planprocessen viktiga roller att fylla. Fler bostäder kan skapas genom förtätning och med höga hus på lämpliga platser i centrala eller halvcentrala lägen. Vid planeringen av nya bostads- och handelsområden bör särskilt miljöhänsyn samt närhet till kollektivtrafik beaktas.

Närheten till daglig service är viktig för dem som saknar bil eller av andra orsaker har svårt att förflytta sig i staden. Kommunen ska även samarbeta med den lokala handeln för att möjliggöra de små torgens överlevnad. Levande lokala torg har i sig själva kulturhistoriska bevarandevärden.

Stadens expansion ska ske på ett sådant sätt att staden växer från kärnan och utåt. Samtidigt som stadens förtätas måste behovet av ny bebyggelse vägas mot värdet av den mark som tas i anspråk. Barns behov av utrymme för lek och spontanidrott ska beaktas i planskedet. Ett sätt kan vara att mer aktivt arbeta med gröna takterrasser. Det ska planeras för att i möjligaste mån behålla tysta zoner och gröna stråk.

Ansvariga nämnder och bolag ska verka för att fler ges möjlighet att odla. Den stadsnära odlingen i koloni- och odlingslotter är inte bara ekologiskt smart, den skapar även gröna mötesplatser mellan människor.

Göteborgs bebyggelse speglar vår historia och vårt kulturarv och ska behandlas varsamt. Rivningar, kraftfulla renoveringsintrång och nybyggnation måste ses utifrån perspektivet att stadens historia även fortsättningsvis ska finnas levande. Förändringar av stadsbilden måste ske varsamt med stor hänsyn till omgivningen.

Staden behöver förbättra sitt arbete med marktilldelning för byggande av bostäder och verksamheter. Processen behöver bli både öppnare och lättare för utomstående att ta del av. Fördelning av tomter via tomtkön ska öka och prisbilderna ses över.

Tryggbeskrivningar ska ingå i detaljplanearbetet.

Värna kulturhistoriskt intressant bebyggelse.

Utveckla lokala torg.

Utveckla den stadsnära odlingen.

Bostäder

Göteborg ska präglas av blandad bebyggelse med olika former av upplåtelseformer. Göteborg ska arbeta för att öka andelen hyresrätter i de delar av staden som domineras av villor och bostadsrätter. På samma sätt är det viktigt att öka andelen bostadsrätter och andelen villor där så är möjligt, i de områden som domineras av hyresrätter. Ett breddat utbud av upplåtelseformer är ett steg för att pressa tillbaka bostadssegregationen.

Den kommunala planprocessen måste bli både snabbare och effektivare. Långa kötider för nya planer måste kortas.

Studenters behov av billiga bostäder ska prioriteras. Bostadsutbudet ska över tid möta de demografiska förändringarna med de efterfrågeförskjutningar som följer där av. Kommunen bör underlätta konvertering av befintliga kontor till bostäder.

Bättre villkor för tomträtter

När tomträtten infördes var syftet att erbjuda människor med lägre inkomster möjlighet att hyra tomt av kommunen för att kunna bo billigare i egna hus. Den principen tycks inte längre gälla. Denna utveckling behöver vändas. Tomträttsavgäldernas utvecklingstrend behöver dämpas och på sikt frikopplas från taxeringsvärdenas utveckling. Det kan vara lämpligt att använda konsumentprisindex som uppräkningsfaktor för avgäldernas utveckling. Tomträttsinstitutets olika lagstiftningar behöver en ordentlig genomlysning. Villkoren för friköp av tomträtt ska ses över.

De kommunala bostadsbolagen

De kommunala bostadsbolagen har tillkommit för att kunna erbjuda medborgarna bra och billiga bostäder. Uppfyller inte de kommunala bostadsbolagen detta syfte har de inte längre någon funktion som kommunägt bolag. Den kommunalt ägda Framtidenkoncernen har en sådan dominans på Göteborgs hyresmarknad att en försäljning av vissa delar av koncernens fastighetsbestånd kan övervägas. Men när kommunala fastigheter eller bolag avyttras måste det vägas mot annan nytta som bolaget eventuellt bidrar med. Det kan till exempel handla om

tillgänglighetsanpassning och trygghetsskapande åtgärder i närområdet.

Vid såväl nybyggnation som ombyggnation är det viktigt att hyresgästerna har möjlighet att påverka standarden i sin lägenhet. Hyresgäster ska även uppmuntras att bilda så kallade självförvaltningsområden, där en stor del av fastighetens och närmiljöns underhåll och service sköts av de boende.

Det är angeläget att kommunen via sina bostadsbolag underlättar en omvandling från hyresrätter till bostadsrätter, särskilt i kommunens ytterområden. De kommunala bostadsföretagen får i uppdrag att arbeta fram projekt för att skapa ägarlägenheter i Göteborg.

Problematiken kring trångboddheten behöver en bättre hantering. Berörda bolag och nämnder ges i uppdrag att tillsammans finna flexibla och långsiktiga lösningar för att täcka behoven.

Öka mångfalden av upplåtelseformer.

Underlätta friköp av tomträtt.

Skapa ägarlägenheter.

Kultur

Kultur är ett mångfacetterat begrepp som berör många områden. I vardagligt tal avses kanske främst konst, teater, musik och annan konstnärlig verksamhet, men kulturen berör fler områden. Stadens kulturhistoriska bebyggelse är ett exempel. Genom kulturen får vi tillgång till vår historia, mening i nuet, visioner för framtiden och möjlighet att ingå i ett sammanhang. I en god kulturpolitik ingår det att förvalta såväl det materiella som det immateriella arv som finns i Göteborg.

Det är viktigt att barn och ungdomar tidigt kommer i kontakt med kultur i skolan och att de inte enbart får lära sig att konsumera kultur, utan även ges möjlighet att själva skapa. Även för boende på stadens äldreboenden ska kulturen göras mer tillgänglig.

Vi har alla ett gemensamt ansvar att förvalta tidigare generationers kulturella arv. Men vi har även ett ansvar att själva bidra till en kulturell utveckling. Detta förutsätter ett brett deltagande i stadens kulturliv och därför är det viktigt att Göteborgs Stad stödjer utövandet av kultur. Genom att uppmuntra människor till att utveckla och förverkliga sina intressen och talanger skapas förutsättningar för en levande kultur.

Konstnärliga uttryck besitter en märklig kraft att tala till vårt innersta och påverka vår känsla och tanke. Just därför har staten i alla tider försökt att kontrollera och sätta gränser för konstnärliga uttryck. Exempelen avskräcker, men lär oss att gränsen mellan konst och propaganda är tunn. Konsten måste därför alltid stå fri från politisk styrning.

Kulturen ska vara tillgänglig för alla göteborgare. Då ökar förutsättningarna för att utanförskap bryts och att förståelsen mellan människor ökar. Det göteborgska kulturarvet har alltid berikats av människor med annan kulturell bakgrund än den svenska. Det är därför en viktig uppgift att stödja minoritetens egna insatser att bevara och utveckla de kulturella drag de själva anser viktiga.

Offentlig konst är berikande och skapar intressanta miljöer för medborgarna. Den bidrar även till att ge byggnader ett både kulturellt och ekonomiskt mervärde. Då det för tillfället byggs mycket i Göteborg är det angeläget att säkerställa att de kommunala bolagen tillämpar den så kallade 1 % -

rekommendationen som anger att en procent av kostnaderna vid kommunala byggprojekt bör användas till konstnärlig utsmyckning. 1 % - rekommendationen omformas därför till en bindande regel för de kommunala byggprojekten i syfte att ytterligare försköna Göteborg.

Kultur- och musikskolan fyller en viktig funktion när det gäller att väcka barns och ungdomars intresse för kultur. Det är därför viktigt att denna verksamhet är tillgänglig för alla barn.

Biblioteken är en av de mest utnyttjade kulturinstitutionerna. Den unika plats för läsning, informations- och kunskapsökning, folkbildning och möten som biblioteken utgör ska värnas. För att förbättra helhetssynen och få en jämnare kvalitet över hela staden ska biblioteken organisatoriskt underställas kulturnämnden.

Göteborg har ett rikt utbud av museer. För att museernas verksamhet i större utsträckning ska komma göteborgarna till del krävs att de arbetar utåtriktat och pedagogiskt med exempelvis temautställningar. Samarbetet med skolorna ska öka så att fler barn och ungdomar tidigt kommer i kontakt med och får möjlighet att ta del av museernas fantastiska utbud.

Stadens bibliotek ska utvecklas och hålla en hög kvalitet över hela staden.

Alla elever skall erbjudas plats i den kommunala kulturskolan.

Fritid

En levande demokrati är beroende av ett vitalt föreningsliv. Utan det ansvarstagande och det ideella engagemang som odlas i föreningslivet skulle vårt samhälle inte fungera.

Människor mår bra, trivs och utvecklas i gemenskap med varandra. Här fyller det civila samhället och föreningslivet en mycket viktig funktion, inte bara ur ett folkhälsoperspektiv. Föreningar är också viktiga ur ett integrations- och mångfaldsperspektiv och kan på många sätt fungera som en naturlig väg in i samhället för de som upplever sig stå utanför. Projekt och satsningar där det civila samhället vill genomföra integration- och mångfaldsarbete är viktiga.

Det kommunala föreningsstödet ska i första hand inriktas mot barn- och ungdomsverksamhet. Det är viktigt att man i beslutsprocessen lyssnar till ungdomars olika behov och önskemål. Vid utformningen av stödet är det viktigt att flickor och pojkar ges lika förutsättningar till fritidsaktiviteter. Göteborgs Stad har valt andra regler för sin bidragsgivning än vad till exempel många andra kommuner och riksidrottsförbundet har gjort. Reformens effekter ska skyndsamt utvärderas och vid behov justeras.

Idrotten är Sveriges största folkrörelse. Grunden för idrotten som folkrörelse utgörs av många personers ideella insatser. Kommunen ska uppmuntra och stödja dessa ideella föreningar i deras arbete. Särskilt viktigt för stadens ungdom är det arbete som ledarna inom ungdomsidrotten utför. Dessa fungerar ofta som förebilder för ungdomarna och kan verka som ett stöd även i det privata livet. Vi vill därför lägga extra kraft vid att stödja rekryteringen och utbildningen av ungdomsledare.

Kommunen måste kunna erbjuda ungdomar meningsfull fritidssysselsättning. Det gäller verksamheter i kommunal regi, såväl som verksamheter med kommunala bidrag. I varje stadsdel ska det finnas fritidsgårdar, replokaler eller andra lämpliga lokaler där ungdomar får en möjlighet att prova på eller ägna sig åt det de är intresserade av. Det är också betydelsefullt att platserna för spontanidrott bevaras och utvecklas. På samma sätt kan det vara aktuellt att hyresnivån på stadens få kvarvarande grusplaner sänks kraftigt eller sätts till noll i syfte att öka användandet. Staden ska

erbjuda alternativ för ungdomar som är för gamla för fritids-
gårdarna, samtidigt som de är för unga för att komma in på pubar
och klubbar.

Det ska vara enkelt för ideella organisationer att nyttja
kommunens lokaler. Det är ett resursslöseri att många skolor står
tomma under kvällar, helger och skollov.

En viktig aspekt av föreningsstödet är möjligheten att motverka
segregation. Göteborgs Stad ska därför särskilt stödja föreningar
som arbetar integrationsfrämjande och för personer med
funktionsnedsättning. Dessa föreningar kan vara berättigade stöd
för sin föreningsverksamhet såväl för sin verksamhet riktade för
personer för funktionsnedsättning.

Äldres idrott och friskvård ska uppmärksammas. Tillgängligheten
till våra idrottsanläggningar måste bli bättre. Olika riktade
satsningar ska stimulera äldres idrottande.

**Öka användandet av kommunens lokaler på kvällar och
helger.**

**Fler fritidsgårdar, replokaler och andra lokaler för
ungdomar.**

Trafik

Goda kommunikationer är grundläggande för tillväxt. Det ska vara enkelt, snabbt och säkert att förflytta sig i staden mellan hem, arbete, skola och fritidsaktiviteter. Framkomlighet och minskad sårbarhet av trafiksystemet ska prioriteras.

För en hållbar stadsutveckling måste fler välja gång, cykel eller kollektivtrafik. Kollektivtrafiken måste därför kännetecknas av tillförlitlighet, komfort, turtäthet, korta restider och konkurrenskraftiga prisbilder. När ansvaret för kollektivtrafiken övergår till Västra Götaland är det också rimligt att den nya huvudmannen tar ansvar för att fortsätta utveckla en attraktiv prisbild, inte minst för studenter. Barn och andra oskyddade trafikanters säkerhet ska prioriteras. Vid förskolor, skolor, skolbusshållplatser och äldreboenden ska därför hastighetsbegränsningar till max 30 km/tim vara regel.

Fortsatta investeringar av fler, och kontinuerligt underhåll av redan befintliga, cykelvägar är därför angeläget. Gång- och cykeltrafik ska i så stor utsträckning som möjligt skiljas åt.

Flexibla hållplatser på natten

Många göteborgare känner otrygghet när de kliver av bussen på väg hem nattetid. För att minska känslan av otrygghet vill vi på försök införa flexibla busshållplatser under nattrafiken så att resenären själv kan välja var bussen ska stanna.

Utveckla spårtrafiken

Spårvagnen är inte bara ett pittoreskt inslag i stadsmiljön, utan framförallt en miljövänlig form av kollektivtrafik. Trafiken behöver emellertid utvecklas och fler eller alternativa spårdragningar utredas, bland annat för att bygga bort trafikstörningar. En sådan utredning ska även se över om det finns skäl att på vissa sträckor ersätta spårvagnen med pendeltåg. Med fler möjligheter till tvärförbindelser med spårvagn ökar systemets tillförlitlighet, vilket i sin tur innebär att spårvagnens konkurrenskraft förbättras. Operalänken ska byggas, så snart det är möjligt.

All spårvagnstrafik i Göteborg ska, så långt det är möjligt, skiljas från annan trafik i syfte att undvika störningar.

Parkeringar och parkeringsavgifter

För att Göteborgs stadskärna ska behålla sin puls, sin handel och sin utvecklingspotential är det viktigt med en fungerande parkeringsstruktur på rimligt avstånd från centrala staden. En förbättrad nyttjandegrad och effektivitet kring av parkeringsanläggningar i centrala staden är av stor strategisk betydelse, inte minst ur ett stadsbyggnadsperspektiv. Andelen parkeringsplatser för rörelsehindrade får inte minska i centrala staden. Trafiknämnden får i uppdrag att skapa parkeringsplatser enbart för miljöfordon. Huruvida dessa parkeringar ska vara avgiftsbelagda eller inte får trafiknämnden pröva inom ramen för sitt ansvar.

Södra skärgården

Södra skärgårdens framtida utveckling är beroende av bland annat bättre förbindelser och fler parkeringsmöjligheter på fastlandet. En delad skärgårdstrafik mellan Saltholmen och Fiskebäck ska utredas. Även förbindelserna mellan öarna måste förbättras. Eventuellt kan det vara aktuellt med ytterligare broförbindelser mellan vissa öar. För godstransporter bör södra skärgårdens problematik likställas med ö-kommuner där det statliga ansvaret är betydande och självklart.

Flexibla hållplatser för nattrafiken.

Utred delad skärgårdstrafik mellan Saltholmen och Fiskebäck.

Utred fler och alternativa spårdragningar för spårvagn.

Skapa parkeringsplatser enbart för miljöbilar.

Miljö

Ett ansvarsfullt förvaltande av natur och miljö, den så kallade förvaltarskapstanken, är en hörnsten i den kristdemokratiska ideologin. Förvaltarskapstanken innebär en förpliktelse att förebygga och bekämpa miljöförstöring och att bevara och förbättra miljön för kommande generationer.

Miljöförstöring går inte att avgränsa geografiskt. Det är i huvudsak globala problem som kräver gemensamma lösningar. Arbetet med att värna och förbättra vår miljö upphör därför inte vid stadsgränsen eller nationsgränsen. Miljöarbetet måste därför koordineras med såväl nationella som internationella insatser.

Medvetenheten om vårt gemensamma ansvar för miljön måste grundläggas tidigt i livet. Förskola och skola har en viktig roll att fylla i att lära barn och ungdomar en miljömedveten livsstil.

Källsortering, återvinning och kompostering måste öka och leda till att avfallsmängderna minskar samtidigt som kretsloppstänkandet ökar.

Den enskildes medverkan till en effektiv och god avfallshandling är helt avgörande. All källsortering, återvinning och kompostering måste uppfattas som meningsfull och genomtänkt för att bli effektiv. Det är först då som uppdraget tas på allvar. Därför måste de små och nära återvinningsstationerna tömmas och städas regelbundet.

Fler fastigheter kan utrustas med avfallskvarnar. Sopsugssystem ska etableras på strategiska platser för att effektivisera sophandlingen. Upphandling av sophämtning ska ske på ett sådant sätt att mindre bolag inte missgynnas i förhållande till större.

När kommunal utrustning, inventarier och liknande inte längre kan användas och då försäljning inte är aktuell ska kommunen skänka produkterna vidare till välgörande ändamål.

Luftföroreningarna i Göteborg är ett problem som måste tas på allvar. Arbetet med att stimulera till bättre miljöval av transporter måste fortgå. I dagsläget svarar fordonstrafiken för en stor del av utsläppen. Vid all upphandling av fordon ska endast miljöklassade fordon vara aktuella. Undantag kan medges om det finns särskilda

skäl. Alla kommunens interna och upphandlade transporter bör så långt möjligt vara miljöcertifierade.

De miljözoner som gäller för den tunga trafiken i Göteborg kan fortsätta att utvecklas, inte minst i den geografiska omfattningen. Det är dags att överväga liknande bestämmelser även för personbilstrafiken.

Göteborg Energi ska i första hand prioritera sina kärnverksamheter. Övriga delar av bolagets verksamhet ska prövas utifrån de nya konkurrensreglerna samt ur ett kommunövergripande nyttoperspektiv.

Göteborgs Stad ska uppmuntra lokal energiproduktion. Samtidigt måste arbetet med att öka energihushållningen fortsätta.

Göteborgs Stad ska sträva efter att fasa ut fossila bränslen till förmån för förnyelsebara energikällor.

Nybyggnation i Göteborg bör sträva efter ett klimatsmart byggande där husens produktions- och förvaltningsprocesser ska ha så låg miljöpåverkan som möjligt. Passivhus i träkonstruktion är utmärkta exempel på just detta.

De miljömedvetna konsumenterna ökar. Konsumentnämnden ska förstärka den trenden genom att på lämpliga sätt öka göteborgarnas medvetenhet kring goda energi- och miljömässiga val som konsumenter. Nämnden ska också verka för att fler varor och tjänster miljödeklareras och miljömärks.

Ekologiska och närproducerade livsmedel är betydelsefulla delar i arbetet med att minska miljöbelastningen. Göteborgs Stad ska därför ha minst 25 procent ekologiska livsmedel i sin måltidsverksamhet.

Vid upphandling av fordon ska endast miljöklassade fordon vara aktuella.

Utveckla konsumentrådgivningen.

Det klimatsmarta byggandet ska öka.

Organisation och ekonomi

Kommunens uppgift är att verka för det gemensamma bästa samt stödja och underlätta livet för dess invånare. Det är kommunen som är till för människorna och deras gemenskaper – inte tvärtom. Stadens organisation ska anpassas så att göteborgarnas egna val möjliggörs. Inriktningen ska vara att inte driva verksamhet i kommunal regi som med fördel kan drivas av annan huvudman. Kommunen ska undvika att ge sig in som aktör på redan fungerande och konkurrensutsatta marknader.

Effektivare organisation

Vi vill ge göteborgarna likvärdig service över hela staden och större inflytande. För att bidra till likställighet och fokus på utvecklingsfrågor ska delegationer skapas under kommunstyrelsen. Dessa ska svara för kommungemensamma riktlinjer inom respektive sakområde och ge stöd åt kvalitetsutvecklingen.

För att renodla stadsdelarnas verksamheter och skapa bättre förutsättningarna för små verksamheter överförs kvarvarande resursnämndsuppgifter till lämpliga befintliga ansvariga facknämnder, som till exempel en överföring av stadsdelsbiblioteken till kulturnämnden. En kommunövergripande specialpedagogisk nämnd skapas med uppdraget att utveckla och kvalitetssäkra särskolan samt kommungemensamma verksamheter med specialpedagogisk inriktning.

Verksamheter som är inriktade på ungefär samma sak men som drivs under två nämnder och två förvaltningar ska föras samman till en nämnd med förvaltning. Syftet är att effektivisera verksamheten med särskild inriktning på att minimera dubbla funktioner inom ledning och styrning. Nuvarande Utbildningsnämnd och Vuxenutbildningsnämnd bildar den nya Utbildningsnämnden. Nuvarande Färdtjänstnämnden och Trafiknämnden bildar tillsammans Trafik- och Färdtjänstnämnden. I det senare fallet ska särskild hänsyn tas till den pågående översynen av färdtjänsten framtida organisering som idag sker tillsammans med Västra Götalandsregionen och andra kommuner.

Inför kommunal tjänstegaranti

Kommunen ska göra utfästelser rörande vad medborgarna kan förvänta sig av den kommunala servicen. Skulle kommunen inte leva upp till den utlovade utfästelsen ska brukaren kompenseras. Denna form av tjänstegaranti är ett led i arbetet med att förnya och förbättra den kommunala servicen.

Personal

Stadens personal är en viktig faktor i stadens utvecklingsarbete. Personalens möjligheter till delaktighet och initiativtagande ska öka genom att Göteborgs Stad ska premiera egna initiativ som leder till ett effektivare och förbättrat servicearbete. Det är endast genom personalens insatser som kvaliteten inom den kommunala servicen kan förbättras.

Organisationen ska präglas av öppenhet och transparens. Ett kontinuerligt värdegrundsarbete motverkar negativa och oönskade organisationskulturer.

Arbetet med att minska ohälsotalen och förbättra arbetsmiljön måste fortsätta. Kommunen ska som arbetsgivare erbjuda personalen arbetskläder, särskilt till traditionellt kvinnodominerade yrkesgrupper, vilka ofta saknar sådana självklarheter. Alla pedagoger inom förskola, grundskola och gymnasium ska inneha en dator för att tillförsäkra att dokumentation kring eleverna och kontakten med föräldrarna sker på ett smidigt och effektivt sätt.

Personalsammansättningen i kommunen ska spegla samhället i övrigt. Göteborgs Stad ska därför arbeta aktivt för att öka andelen anställda med utländsk bakgrund på alla nivåer, även på chefs- och ledarnivån. Mångfaldsaspekter ska beaktas vid planering, genomförande och uppföljning av beslut, och arbetet ska vara integrerat i hela verksamheten.

Upphandling

Stadens olika upphandlingar ska vara utformade på ett sådant sätt att det inte lägger hinder för det lokala näringslivet att vara med i anbudsprocessen. Upphandlingskriterierna ska kombinera strävan efter god kommunal ekonomisk hushållning, nyttiga effekter för det lokala näringslivets förutsättningar, sociala och miljömässiga

hänsyn. Inköp ska ske genom de av Upphandlingsbolaget ingångna ramavtalen.

Ekonomi

Vi har tagit oss ut ur en av de lägsta lågkonjunkturerna i modern tid. Regeringens ansvarstagande har bidragit till att Sverige och Göteborg har en långt mycket gynnsammare ekonomisk situation än vad som kunde ha varit fallet. Regeringspolitiken har bidragit till att stärka hushållens ekonomi och köpkraft.

Ansvar för kollektivtrafiken tillsammans med tillhörande skattemedel ska övergå till Västra Götaland under 2012. Vi kristdemokrater genomför hela den justering av skatteuttaget som ligger till grund för ansvarsväxlingen. Det är orimligt att göteborgarnas kommunalskatt ska smyghöjas i och med växlingen. När nettoeffekten av ansvar och skatteväxling är genomförd lämnas skattesatsen ojusterad

Kompensation för löneökningarna 2012 är 3,0 procent med undantag av verksamheter som är riktade mot grundskola som kompenseras med 3,25 procent och verksamheter riktade mot vård, omsorg, förskola, skolbarnomsorg som kompenseras med 3,75 procent. Priskompensation för 2012 fastställs till 2 procent. Förändringsfaktorn för 2012 fastställs till 1,5 procent med undantag för stadsdelsnämnderna och gymnasieutbildning som fastställs till 1 procent samt för grundskola, förskola, skolbarnomsorg mm som fastställs till 0,5 procent.

Nämndernas möjligheter att nyttja sina egna kapital kan endast ske efter en särskild prövning av kommunstyrelsen.

Stadens bolags- och fastighetsbestånd ska genomlysas och inventeras för att pröva vilka bolag och fastigheter som ska behållas och vilka som kan eller ska avyttras.

Nämnder och styrelser har en skyldighet att hushålla med skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Lagstadgad verksamhet, fullmäktiges budget- och inriktningsbeslut ska prioriteras av stadens nämnder och bolag i det löpande arbetet.

Det kommuninterna investeringsutrymmet bedöms till 8 miljarder kronor för perioden 2011 – 2014.

Utgångspunkten för kommunens finansiella mål ska vara en budget i balans och en god budgetdisciplin. Kommunen måste

sträva efter att ha en buffert för osäkerhet i framtiden och oförutsedda utgifter. Det kortsiktiga målet är att intäkterna för varje enskilt år ska överstiga kostnaderna enligt balanskravet. En god ekonomisk utveckling måste dock bedömas över en lite längre tidshorisont än det enskilda året, till exempel ett genomsnitt under en konjunkturcykel med fokus på utvecklingstrenden. Resultatnivån ska anpassas till kommunens riskexponering och eventuella övriga osäkerhetsfaktorer.

Ekonomisk sammanställning 2012-2014, Mkr

	2012	2013	2014
RESULTATRÄKNING			
Verksamhetens intäkter	7 220	7 360	7 500
Verksamhetens kostnader	-29 966	-30 887	-31 775
Avskrivningar	-775	-825	-875
Verksamhetens nettokostnader	-23 521	-24 352	-25 150
Skatteintäkter och kommunal-ekonomisk utjämning m m	23 674	24 572	25 425
Finansiellt netto	-153	-220	-275
Årets resultat (finansiellt mål)	0	0	0
BALANSRÄKNING			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	29 000	30 200	31 400
Omsättningstillgångar	12 000	12 300	12 600
SUMMA TILLGÅNGAR	41 000	42 500	44 000
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	8 300	8 300	8 300
Årets resultat	0	0	0
SUMMA EGET KAPITAL	8 300	8 300	8 300
Avsättning till pensioner m m	1 750	1 800	1 850
SUMMA AVSÄTTNINGAR	1 750	1 800	1 850
Långfristiga skulder	20 000	20 900	21 900
Kortfristiga skulder	10 950	11 500	11 950
SUMMA SKULDER	30 950	32 400	33 850
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	41 000	42 500	44 000

Ekonomiska ramar 2012, tkr

Kommunstyrelsen; Utbildning

Barnomsorgspeng inklusive vårdnadsbidrag 3 128 900

Barn 1-3 år 142 500 kr¹

Barn 4-5 år 94 300 kr¹

Skolbarnomsorgspeng 573 100

Förskoleklass och skolbarn 44 700 kr¹

Fritidsklubb 14 700 kr¹

Skolpeng 3 309 600

Förskoleklass 41 000 kr¹

Åk 1-6 65 100 kr¹

Åk 7-9 79 400 kr¹

Stödinsatser 620 300

Kvalitetsuppföljning, bedömning av stödbehov mm 149 100

Avgifter -316 200

Summa Utbildning 7 464 800

Kommunstyrelsen; Äldreomsorg samt kommunal hälso- och sjukvård

Hemtjänstpeng 1 220 300

Produktionsersättning boende mm 2 739 800

Produktionsersättning hemsjukvård i ordinärt boende 276 200

Kvalitetsuppföljning, biståndsbedömning mm 110 000

Intäkter mm -270 000

Summa Äldreomsorg samt kommunal hälso- och sjukvård 4 076 300

Stadsdelsnämnder

Angered 989 500

Östra Göteborg 813 400

Örgryte-Härlanda 430 500

Centrum 336 900

Majorna-Linné 545 600

Askim-Frölunda-Högsbo 604 300

Västra Göteborg 537 900

Västra Hisingen 583 300

Lundby 373 200

Norra Hisingen 491 700

Summa stadsdelsnämnder 5 706 300

¹ Fristående utförare erhåller utöver angivna belopp momskompensation med 6%

Nämnder med särskild inriktning

Byggnadsnämnden	80 500
Fastighetsnämnden	27 000
Idrotts- och föreningsnämnden	342 900
Kommunledningen	279 300
Konsumentnämnden	21 500
Kulturnämnden	483 300
Lokalnämnden	-177 200
Miljö- och klimatnämnden	43 600
Nämnden för specialpedagogik	225 400
Park- och naturnämnden	164 600
Sociala resursnämnden	415 100
Trafik- och färdtjänstnämnden	637 400
Utbildningsnämnden	1 858 200
Valnämnden	1 250
Överförmyndarnämnden	15 600

Särskilda budgetposter

Arkivnämnden	15 400
Fastighetsnämnden; transfereringar	52 500
Göteborg & Co Träffpunkt AB	85 700
Keillers park	550
Räddningstjänstförbundet Storgöteborg	295 100
Överförmyndarnämnden; arvoden	11 400

Kommuncentrala/ofördelade medel

Kvalitetshöjning barnomsorg	30 000
Kommunal barnombudsman	5 000
Familjestöd	45 000
Elevhälsa	40 000
Datorer i skolan	30 000
Stöd till det civila samhället	20 000
Insatser för äldre	45 000
Utvecklad färdtjänst	40 000
Head-hunting enhet för personer med funktionsnedsättning	10 000
Tryggare Göteborg	53 800
Expansion funktionshinder	96 000
Personal	88 600
Planeringskostnader för Västsvenska paketet	35 000
Arbetsmarknadsinsatser	93 700
Kollektivtrafik; tillköp samt särfakturering	282 800
Underhållsåtgärder lokaler	100 000

Totalt ekonomiska ramar

23 141 400